

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหนึ่งในแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานเป็นปรัชญาในการชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ซึ่งพระองค์ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาบนหลักแนวคิดการพึ่งตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพอมีพอกิน พอมีพอใช้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ โดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และความไม่ประมาท ตลอดจนตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชา และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติ เพื่อให้พสกนิกรไทยสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้เศรษฐกิจพอเพียงยังใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขให้ประเทศไทยรอดพ้นจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

การเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 เป็นบทเรียนสำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวไทยทุกระดับในทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และนักวิชาการได้ย้อนกลับมาพิจารณาและทบทวนแนวทางการดำเนินชีวิต ตลอดจนการพัฒนาประเทศ โดยหันมาให้ความสำคัญกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจนเกิดกลุ่มนักคิดและนักปฏิบัติจากหลากหลายหน่วยงาน และหลากหลายสาขาอาชีพทุกระดับรากหญ้าและส่วนกลางให้ความสนใจในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในเชิงกรอบแนวคิดทางทฤษฎีและเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันแม้ว่าประชาชนทั่วไปจะรู้จัก และมีผลงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนมีการประยุกต์ใช้ในรูปแบบต่าง ๆ บ้างแล้วก็ตาม แต่จะเห็นว่ายังมีความหลากหลายของการตีความ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง และการนำไปประยุกต์ใช้ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้ริเริ่มขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น ทั้งนี้เพื่อสานต่อแนวความคิดและขยายผลการประยุกต์ใช้ที่แพร่หลายมากขึ้น รวมทั้งเพื่อจุดประกายให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อ

นำไปสู่การยอมรับและตระหนักถึงประโยชน์ของการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผล
ในทางปฏิบัติในทุกระดับและทุกภาคส่วนของสังคมมากขึ้นในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป)

สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ
จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2547 มีเลขาธิการคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นผู้บริหารสูงสุด มี
โครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็นสายงานหลัก 6 สายงาน และสายงานสนับสนุน 1 สายงาน
ประกอบด้วย สายงานด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีโทรคมนาคม สายงานด้านการบริหาร สาย
งานด้านกิจการระหว่างประเทศ สายงานด้านการบริการอย่างทั่วถึง สายงานด้านนโยบายและกฎ
กติกา สายงานด้านส่งเสริมการแข่งขัน และ สายงานด้านสนับสนุนการปฏิบัติงาน กทช. โดยมี
พนักงานทั้งสิ้น 514 คน พนักงานจำนวนดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากกรมไปรษณีย์โทรเลขเดิม และ
ส่วนหนึ่งมาจากหน่วยงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน ต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีความหลากหลาย
ของประเภทกิจกรรมขององค์กร และ มีความหลากหลายของบุคลากร

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทยจะปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมจากการ
ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานก็ตาม แต่สำหรับพนักงาน
สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาตินี้ยังไม่มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงใน
การปฏิบัติงานให้เห็นปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการ
ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จึงควรมี
การศึกษาว่าพนักงานสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร มีการ
ประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานหรือไม่

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จึงทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นพนักงานของ
สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ควรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่
พระองค์ท่าน ได้มีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตนำมาปฏิบัติให้ถูกต้อง ดังนั้น จึงถือ
เป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องทำการขับเคลื่อนและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริมาเป็นเวลานานกว่า 30 ปี นำมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในการ
ปฏิบัติงานให้ถูกต้องและแพร่หลาย พร้อมทั้งจะได้เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
พอเพียงเพื่อสานต่อแนวคิดและขยายผลการประยุกต์ใช้ให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อเป็นการ
จุดประกายให้พนักงานในองค์กรเกิดการยอมรับและตระหนักถึงประโยชน์ของการนำเศรษฐกิจ
พอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานของพนักงานสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานของพนักงาน จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

สมมุติฐานของการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานของพนักงาน จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานของพนักงานสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของด้านประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร จำนวน 514 คน (ที่มา : สำนักทรัพยากรบุคคล , 1 กรกฎาคม 2553) เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, p.608)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น

- 2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อายุการทำงาน ตำแหน่งงาน

- 2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) คือ การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 8 ประการ ดังนี้

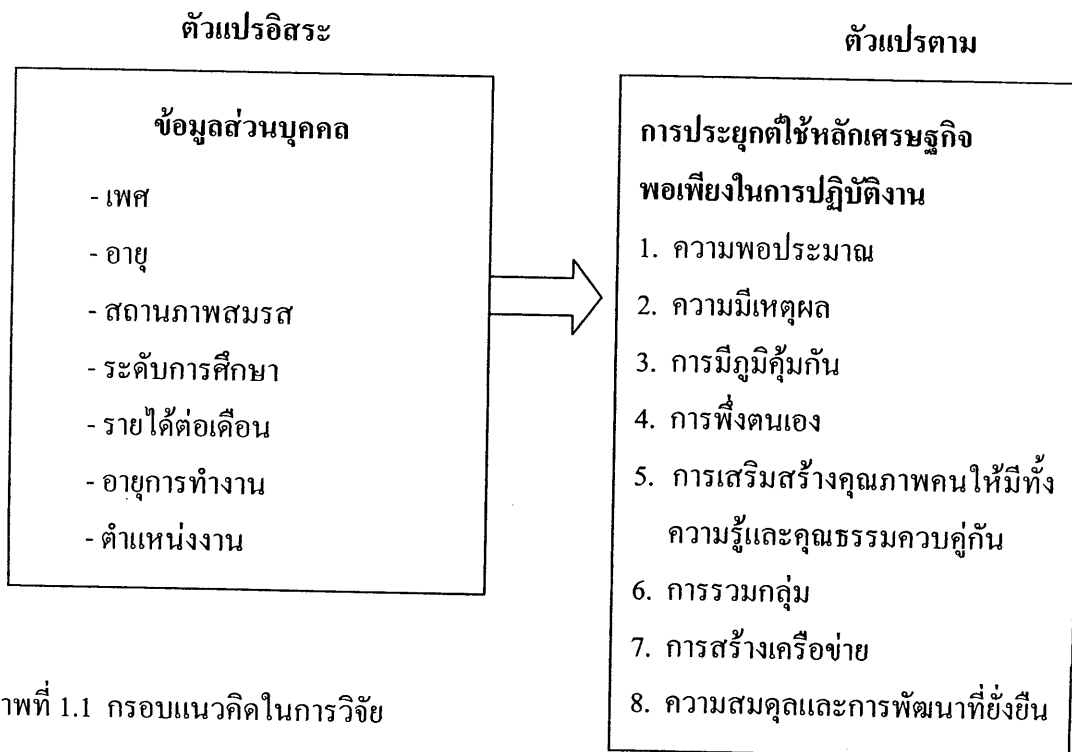
1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล

3. การมีภูมิคุ้มกัน
4. การฟังตนเอง
5. การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน
6. การรวมกลุ่ม
7. การสร้างเครือข่าย
8. ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ระหว่างเดือน สิงหาคม – พฤศจิกายน 2553

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานของพนักงานสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และแนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2551, หน้า 27-31) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประยุกต์ หมายถึง การนำบางสิ่งบางอย่างมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยปรับใช้
อย่างเหมาะสมกับสถานะที่เฉพาะเจาะจง

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานการมี
เหตุผล การมีความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง และอยู่บนเงื่อนไขการมีความรู้ และ
คุณธรรม

พนักงาน หมายถึง พนักงานปฏิบัติการระดับสูง (ก.1) พนักงานปฏิบัติการระดับกลาง
(ก.2) พนักงานปฏิบัติการระดับต้น (ก.3) และพนักงานตามสัญญาจ้างของสำนักงานคณะกรรมการ
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

ความพอประมาณ หมายถึง การที่ประชาชน และชุมชนเน้นการผลิต และบริโภคโดย
ยึดถือทางสายกลาง ความพอเพียง ความพอดี และไม่ฟุ้งเฟ้อ ในเวลาเดียวกัน ก็ก้าวให้ทันโลกในยุค
โลกาภิวัตน์ด้วย

ความมีเหตุผล หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรม
ต่างๆ เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุ ปัจจัยที่
เกี่ยวข้อง และคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การที่ประชาชน และชุมชนมีการหาข้อมูลข่าวสาร และศึกษาหา
ความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในตัว หรือมีพื้นฐาน หรือมีความพร้อมมากเพียงพอ
ที่จะรู้เท่าทันต่อผลกระทบที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น ในการปรับตัว มี
ความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน

การพึ่งตนเอง หมายถึง ประชาชน และชุมชนสนับสนุนระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่อยู่
ได้ด้วยตนเองไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงคนอื่นหรือชุมชนอื่นจนเกินความจำเป็น

การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน หมายถึง การเสริมสร้าง
คุณภาพของคนหรือประชาชนทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ด้านวัตถุครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้คนมี
ความรู้มีวิชาการ มีความรอบรู้ มีความรอบคอบ และมีความระมัดระวัง ส่วนด้านจิตใจ ครอบคลุมถึง
การส่งเสริมให้คนมีคุณธรรมคือ คิดและทำคุณงามความดีเป็นประจำเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม
รวมทั้งส่งเสริมให้ละความชั่วและทำความดี ไม่เบียดเบียน มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์และ
สุจริต มีความเพียร มีความอดทน มีความรอบคอบ มีความประหยัด มีความเมตตา มีความเอื้ออาทร
และมีความสามัคคี

การรวมกลุ่ม หมายถึง การที่ประชาชน และชุมชนให้ความสำคัญ กับการรวมกลุ่ม โดยประชาชนหรือองค์กรในชุมชนจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลายครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจ ค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน

การสร้างเครือข่าย หมายถึง ประชาชน และชุมชนร่วมมือกันสร้างเครือข่าย อย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงกัน และร่วมมือกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชุมชน

ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนยึดถือการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม มีสมดุลระหว่างกระแสการแข่งขันจากโลกาภิวัตน์ และกระแสท้องถิ่นนิยม มีความหลากหลายในโครงสร้างการผลิต มีการใช้ทุนที่มีอยู่ในสังคมให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของท้องถิ่นที่ดำรง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นการปลูกฝังให้พนักงานปรับเปลี่ยนจิตสำนึกและกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อนำไปสู่การปรับระบบ และโครงสร้างการพัฒนาในสำนักงาน กทข. ให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น
4. ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษา หรือศึกษาในเรื่องที่ใกล้เคียงกัน